

Յաւերթութեան խորհրէն, ուր կը հանգչի,
Թող հիմայ հրճուի վիճակի մեծ հողին . մարդ-
կութիւնը զուրս կ'իլլէ « խաւար »էն . եւ փա-
րիզը, իր երգած փարիզը, դեռ կ'անգուշէ,

միշտ կենսունակ, լուսացայտ, միշտ Մայրա-
քաղաքը մարդկութեան :

Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆ

Փ Ա Ր Ի Չ

ԱՆՅՐԵՑ ՏԸ ՎԻՆԵՒ

Ինչէ՛ ձեռքս, ո՛վ ուղևոր, կլլենք կատարն աշտարակին .
Նայէ՛ վա՛րն՝ ոտքիդ տակ, ու չորս բոլորը նայէ՛ .
Նայէ՛ մինչև հորիզոնին ծայրը : Նայէ՛ հիւսիսէն
և ինչև հարաւ : Եւ ամէն ուր որ քու կին աչքդ հանդիպի,
Թող հոն հրացայտ դամուի ինչպէս օձին աչքն որ իր նայուածքով
կը քաշէ ի՛ր մէջ ամէն քան որդե՛ սողուն՝ կը չնսուի .
Դարձի՛ր տոնժանին վրայ որ լանջորմով մ'է հղերուած ,
Եւ ուրկից ա՛չքն ազատօրէն ամէն կէտի վրայ կը սողալուի .
Ու կը տիրէ՛ զնիթիւնն՝ աշտարակ մ' վրայ շարժական ,
Ինչպէս փայլակն ու թռչունն եւ ինչպէս ամայն ու քամին :
Ի՞նչ կը տեսնես գիշերին մէջ , մեր ոտքին տակ , միջոցին մէջ ,
Եւ ամէն ուր որ կ'ուզդուրի մատս ու կ'անցնի ու կը դառնայ :
— Կը տեսնեմ սեւ չրջանակ մ' ա՛յնքան խորունկ , ա՛յնքան լայն ,
Որ ոչ ծայր անոր կը նշմարեմ ո՛չ յատակն .
Հետուն՝ բլուրներ , անոր գօտին բլլալ ինծի կը թըլին .
Եւ սակայն բընութիւնը չեմ տեսներ ոչ մէկ տեղ ,
Այլ մարդուն ձեռքն ամհուրեր եւ այն անկիւնը զոր այդ ձեռքն
Ամէն գործի մէջ մարդկային՝ նիւթին բռնի կը զգեցունէ .
Կը տեսնեմ այդ սեւ , փայլուն անկիւններն որ մութին մէջ ,
Անհամար եւ անկարգ՝ իրարու վրայ չեղձակուտուած ,
Կը կտրեն ձերմակ պատեր՝ շիրիմներու հանգունակ :
Ջահեր կ'տեսնեմ որ կը մըխան ու կը վառին մեծաշող ,
Փայլելով ա՛յդ վիհին վերեւ ուր օդն հագիւ կը մոնէ ,
Ինչպէս երեսուր մէջ զրուագուած աղամանդներ :
Գետ մ'անձայն հոն կը քնանայ , իր զննացքին մէջ ծալլուած ,
Ինչպէս լորտու մը բխրագլար մացառին մէջ տարածուած :
Ըտտուերներ պայտաներու , դմբէթներու , սլաքներու ,
Աշտարակ ու տոնժաններու , զանգակատանց , պասթիլներու ,
Ամրոցներու , քէօչկերու եւ սրբածայր մինարէի ,
Երեսոյթներ պատնէ՛ի , պարտէզի եւ անտառի ,
Գարայներ , աղեղնակներ , ծառաստաններ , սինաշաղքներ ,
Կոթողներ ու կամուրջներ եւ կամարներ ու զոններ ,
Ամէն քան կ'զեռայ , կ'մեծնայ , ու կը կառչի՛ վեր կլլելով ,
Կը թեքուի , կը ծալլուի , կը փարուի կամ կը տարածուի .
Այս մեծ երազը կը կարծեմ տեսնել մէզի՛ մը մէջ հրեղէն :
Աշտարակն ուր կը գտնուին չրջանակին մէջ կ'արձրանայ :
Երբ զըծեց զայն ատենով , այստեղ էր որ , այնպէս չէ՞ ,
Ատուած ինքն իսկ իր կարկինին ծայրով կեդրոնը զրուա :

ծընորդը զիս կը գինովցնէ՝ « աչքերուս վրայ կը ծանրանայ .
Հրավառ անիւ մըն է տեսածը թէ հընոց մ'անասհման »

« Այո՛, անիւ մըն է ճիշդ , եւ Աստուծոյ ձեռքն է որ
կը բռնէ կը դարձրնէ անոր սրտնակն աներևոյթ :
Դէպ անծանօթ նրպատակն անդադար ան կ'յառաջանայ .
Չայն փԱՐԻՉ կ'անուանեն , Յըրանուայի միջասիւն :
Երբ անիւը կենդանի իր դարձքերուն մէջ վարանի ,
Ամէն բան կը վարանի ու կ'զարմանայ ու կ'ընկրկի .
Շառաւիղներն անարեւած « կեցիք » կ'ըսեն շըջնակին ,
Որ ինքն ալ նոյնը կ'ըսէ ա՛յն պարտյոններուն որոնց բըրուկն
իր բըրուկին է ազուցուած 'ւ իր օրէնքով կը դառնայ .
Մին միւսին կը կրկնէ , եւ , թագաւոր անկարեկիր ,
Փարիզ , առանցք անվախճան , Փարիզ , առանցք աշխարհի ,
Իր զօրութեանը մէջ խորունկ իր շարժումները կը քաղէ ,
Եւ ամենուն կը հաղորդէ , ամենուն վրայ կը գրուի .
Կը հարկեցնէ ամենուն , եւ ինք ոչ հատ մը կ'ընդունի :
Կը շարժի՛ , ամէն բան կը դըրըգըրի ու կը դառնայ .
Չսպանակին կը տրոփէ սիրան ու կը մըղէ մեքենան .
Կը դողայ ու մեծաբայ կ'վազէ ասեղն . ու լըծակն
Իր դըծին մէջ՝ կ'ելլէ կ'իջնայ՝ առանց շեղիլ յանդգնելու :
Կ'երթան ամենքն իրենց ճամբէն , անձնիւրն ականջ դընելով
Կանոնացոյց սոսաձայնին որ կը հորդէ իրենց ուղին :
Պէ՛տք է որ ականջ դընեն ու հետեւին անոնք . պէ՛տք է .
Որովհետեւ երբ ասենով պատանեցաւ որ կազմածին
Մէկ հատուածն առանձնացուց իր շարժւածքն օրական ,
Աշխատութեան աղմուկին մէջ մընաց լըծիկ ու մընիկ
Ու կոտորուց դոռողաբար իր զսպանակն ու շղթան ,
Անմիջապէս մահացաւ ան ինչպէս քաղուկ մը կտրուած :
Զի Փարիզն յաւերճական՝ անոնց ճըգանց վրայ կը խնդայ ,
Եւ միջնաթափն աստուածային կընայ զառնալ առանց անուին .
Նոյն իսկ եթէ ամէն բան ուղբը դէպ ետ նահանջիլ ,
Ան միայնակ պիտի քալէր , ան միայն կա՛նգ պիտի չառնէր .
Ու պիտի ուժն ու միութիւնը կորցուած տեսնէիր
Շառաւիղներէն որ կ'մեկնէին անոր կեանքի կեդրոնէն :
Ո՛վ ուղեւոր , ուրեմն ի՞նչքան անիւ մըն է ասկա :
Բայց մերթ ցընորը մեզի մարդաբէի ուժ մը կուտայ .
Անոր շնորհիւ ի՞նչն կարծեցիր տեսնել հընոց մը շլացուցիչ .
Տեսածդ՝ հընոց մըն է նաեւ : Անոր լոյսը՝ կարմիր
Կը ներկէ եզերքները սեւ ու խոր երկնքին .
Կրթակ մըն է գմբէթի՛ մ'տակ մուրթ ու լայն ու անծայր ,
Հոն , ձըմեռուան ու ամառուան դիւերներուն , երբ ժամերն
Աղմուկ հանեն՝ քնակութեանց տանքերն վրայ հնչելով ,
Վասն զի մարդն հոն կը քնանայ , Ոգիներ հոն կը հսկեն ,
Մեծ բանասիրներ գործի մը որ ոչ գին ունի ոչ անուն :
Անոնց կանթեղն կ'վառի գիշերն ու ցորեկին կը մըլնայ ,
Ցորեկին կը մըլնայ , նորէն կ'վառի իրկուտան ,
Ու մի՛շտ , անդադար , կը սնուցանէ կըրակներն
Այս ոսկի հընոցին զոր երկուքս ալ կը տեսնենք ,
Եւ որ իր ցոլքն արձակելով կամարին վրայ սրբազան ,
Քընցած երկրազընտին լուսապըտակն է երկնային :
Առանց անձնիւրն տօգոյն ճակատ մը կը հակէ . կ'աղօթէ ,
Կը դրլէ , կը վըշտի , կուլայ , կ'յուսայ , կը ժպտի .
Կը կոծէ կուրծքն ու կը փետտէ մազերն ու խոր կը սուգուի
Առեղծուածին մէջ անվախճան որուն Աստուած գիտէ լուծուին
Եւ ճրուն մարդկութիւնն , իր հրովարտակն ուղեկով ,
Հազար տարին հեզ մը գաղանի՛քը կը մերժէ ու կը փնտռէ :

Աստուծոյ անձնութիւն զազափարի մ'առջեւ սիրոյ ճիշդ կ'արձակէ .
 Մին(1) խաչն իշխանազօրեկ կը պաշտպանէ արտասուելով ,
 կը նրատի չիբոյ մը մօտ ու պանդուխտի պէս մինակ՝
 կը ծնծէ կուրծքն ու « Լամա՛ Սարաքթանի » կ'աղաղակէ .
 Իր արեւներն եւ արցունքին մէջ կը թաթխէ , կը մըլերբճէ
 Պրապ'կը փըրեղէն եւ գեղարգն ու ըսպուգը ,
 կը համարէ Գրեխոտի մարմինը , վեր կը վերցնէ զայն ,
 Ու կ'ըսէ՝ « Երեւցի՛ր նորէն , ինչպէս որ զըրուեցաւ .
 Եկո՛ւր միակ առաքելայի աշքին նորէն լարութիւն ա՛ռ .
 Մահամարձ է Եկեղեցին , վերածնն՛ն անոր ու մեր
 Մոխրէն . տիրէ՛ , ու քառուած հերձուածներու բեկորներուն
 Վրայ՝ ըզգետնէ՛ պահապաններդ նըրոյններովն ոտքերուդ :
 Ոչի՛նչ : Մարմինն Աստուծոյն կը կախուի թոյլ՝ ձեռքերուն մէջ
 Վերջին մարդուն , այդ աղքատ քահանային որ հըզօր է
 Հոռոմի համար ու Հըռոմի հակառակ , Պաշտելի
 Դիակն ա՛լ իր խորաններուն համար արեւն չի թափեր
 Իր անմահ բեւեռներէն : Ոչի՛նչ : Պետի չըբանայ
 Իր քընացած ականջը նոր Երեմիային ողբերուն ,
 Ու պիտի ձգէ որ , մինակ , սակայն ձեռքով մը ճարտար ,
 Երոտէ խո՛յրը մըխելով խառնուրդի մը մէջ մարդկայինն :
 « Ազատութիւն »(2) , կը գոչէ ուրիշ մ' , եւ յա՛նկարծ արտամութիւնն
 Ինչպէս ցուլ մը կը սպաննէ զայն ոտքին տակ իր դիցուհւոյն ,
 Վարսն զի քառուած տարի զուր պաշարած ըլլալով՝
 Ոչինչ կրնայ կառուցանել հոն ուր քանդուած է ամէն բան :
 Հոգ չէ՛ Անո՛ր բոլորտիքն աշխատողներն անհամար ,
 Կո՛յր ու մըտախոտով , կը փնտրեն մութին մէջ
 Չեմ գիտեր ի՛նչ ձամբաներ զոր իրենք ալ չեն ճանչնար ,
 Չափելով ու գրծելով՝ առանց կարկնի ու քանոնի ,
 Վերայէ վրայ ցանկելով ծառեր առանց արմատի ,
 Եւ ըստ բազդի փլատակներու մէջ կարգուսարք դրնելով .
 Եւ ինչպէս որ գրուած է թէ ամէն ոք իր մէջ ունի
 Այն ցաւը որ՝ պիտի սպաննէ զինքը , նայէ՛ վար ու տե՛ս .
 Անոնց ետին խմբուե՛լ է բնականորէն մը զօրաւոր(3)
 Որ կը կրծէ զանոնք՝ Է անոնց կը կոխուէ գործը մեռած ,
 Կը ճգմէ բեկորները զոր դիպեց Ազատութիւնն
 Ու վրայէն կը թաւալէ Հաւատութիւնն ըսուած հարթիչն
 Եւ կ'ուզէ զանոնք մոխիր դարձնել որպէս զի մարդն ուրիշ
 Պատրաստարան չունենայ բայց այն զոր ինք կը պատրաստէ .
 Եւ տաճա՛ր մըն է առ , տաճար մ'անհուն , համայնարհեան ,
 Կ'ուր ո՛չ խուսնէ եւ ո՛չ աղ մատուցանէ պիտի մարդ ,
 Ո՛ր արեւն ո՛չ ալ հաց , եւ ո՛չ գինի կամ նշխարք ,
 Այլ իր կեանքն ու ժամանակն մարդով գործի՝ փոխարկւում ,
 Այլ իր սէ՛րն համատարած , այլ ուրացո՛ւմ իր անձին ,
 Ժառանգութեանն ու ազգին : Մինաւորիկ , առանց հօր
 Եւ՝ առանց զաւակներու , Դազափարին հընազանդ ,
 Իր նըպատակն է մութիւնն եւ իր դերն է աշխատութիւն ,
 Եւ ըստ անոր որ Յիսուսէն յետոյ մարդոց կը խօսի ,
 Անե՛նքն աչ պիտի կոչուի եւ արե՛նքն աչ ընդունուի :
 Այդպէս ամէն բան խիզախուած է : Կը տեսնես , չըկայ արձան
 Մարդու , արքայի կամ Աստուծոյ , որ քանդուած
 Զրլլայ , քարով յօշոտուած ու քանակով սրկըրդուած ,
 Տապալտով անդամատուած եւ կամ մուրճով փրչըրած :
 Ոսկի , կապար , ամէն մետաղ կը մըլերբճուի հրատին մէջ
 Եւ ձեւուելու համար նորէն՝ վառ հրոտիցին մէջ կը նետուի .
 Կ'այրի ամէն բան , կ'ճարճատի ու կը մըխայ , կը հոսի .
 Այս բոլորն կը գալարուի , կը ձեղձըւի , կ'իյնայ , կ'եւլէ ,
 Կը սուլէ , կը մըմընջէ կամ կը հնծէ , կ'աղաղակէ ,
 Կ'երգէ , կը հնչէ , կը բարբառի եւ կ'ազօթէ ,

(1) Լամբնէ , (2) Պենմամեմ Գոնքսան : (3) Սեն-Սիմոնեան դպրոց :

կը շողայ, կը վառի եւ օդին մէջ կը սահի,
 Հուր անձրեւի ձեւով կ'ալայթի, փայլակնաձեւ կ'օձանայ,
 Գործ ու բանսոր, ամէն բան կ'այրի, 'ւ ամէն բան կրակին մէջ
 Բեղուն կ'զառնայ, Ամէն տեղ սալամանարնե՛ր, Դրժո՛խք: Եղե՛մ
 Աշխարհ: Փարի՛զ, բոկի՛ղը ու կատարած, ըստուե՛ր ու ջան . . .
 Չեմ գիտեր թէ այս բոլորն յոռի՞ է, բայց գեղեցի՛կ է,
 Բայց մե՛ծ է, բայց հոգեւո՛յն մարդ մինչեւ խորը կը դգայ
 Թէ աշխարհ մը համակ յոր՝ կը զարբնուի այս բոցով.
 Արեգակ կամ գիսաւոր, կը զգանք որ կեանք պիտ' ունենայ,
 Այրէ կամ լուսաւորէ, կը զգանք որ ան պիտի դառնայ,
 Թէ մոլթին մէջէն շողուն պիտի կանգնի անիկա,
 Խորհրդադանիչ, անակնկալ ու մաքուր, չե՛նք գիտեր ի՞նչպէս,
 Որ ամենուն համար նըլա՛նը պիտ' ըլլայ հաւատքի մը,
 Եւ Աստուծոյ առջեւ աշխարհն պիտի ծածկէ ինչպէս քօղ մը,
 Կամ անոր ապագային աստղը կարծես պիտի ըլլայ,
 Եւ սիրոյ ու միութեան ալիքներու մէջ վերջապէս
 Դէպ իր վախճանն առաջնորդէ պիտի նստանքը մարդկային .
 Բայց թէ նաեւ, թերեւս հրակէզ, այն սուսերին նրժան որուն
 Իրակն Եւայի աշուրներուն մէջ արտասո՛ւքը չորցուց,
 Պիտի անցնի հերկելով մեր երկրագոյնս՝ արտի մը պէս,
 Ու ցա՛ւ ցանկելով արեւելքէն մինչ արեւմուտք,
 Կերծելով ժամանակին ու մարդուն գործն՝ ինչպէս խոտ
 Որուն հրդեհ մ'անասանման անծնիր որան կը տանի,
 Թողով անապատն, որ իր լայն գնացքը կ'ընթանայ
 Ինչպէս հրակայ մը յաղթական, ծաւալանալ յաւերժապէս:
 Թերեւս ամէն տեղ ուր անոր տեսնուի բոցն, ամէն մարմնի
 Մէջ պիտի սի՛րտը մարի 'ւ ամէն սրտի մէջ՝ հոգին,
 Եւ արքաներ ու ազգեր ծունկի գալով պիտի գոչեն
 Դրդըրդըւած ժայռերուն՝ « Զախլիսեցե՛ք մեզ ձեր տակ,
 Իրովհնաեւ ահա Փարիզ նորէն մեզի կը զրկէ
 Կորստաբեր պատուհաս մ'որ մեր ճամբան կը խորտակէ: »
 Ի՞նչ կ'ընես, ո՛վ Փարիզ, վառարանիդ մէջ հրատոյր,
 Ի՞նչ է որ պիտի նետես կաղապարիդ մէջ պողպատէ:
 Անկերպարան է դեռ գործդ, ու սակաւին կը զանգուի
 Գործաւոր ձեռքին տակ ու մութին տակ հնչական.
 Կը տարածուի, կը կծկուի ան ու յաճախ կ'ընկզմի
 Զապանակի եւ ճարտար աշխատութեան խաղին մէջ,
 Եւ ահա անհամբեր ըստուկն արդէն հրնոցին մէջ
 Կը շարժի՝ ու լալայի ալիքներուն տակէն մեզի
 Յոյց կուտայ գլուխ մ'ահագնի ու նայուածներ որ իրենց
 Ծածանչներուն մէջ դաժան՝ խաւարն ու լոյսը կը կըրեն: »

Դադրեցայ խօսել, վասն զի մեծ լրուութեան մէջ
 Յրանալայի կեդրոնին խուշ մրոննիւնը բարձրացաւ,
 Ստաուցիկ ամպերուն հովին թեւովը եկած,
 Մինչեւ գազաթիւ աշտարակին ուր կանգ առած էինք մենք:
 — Ի՞նչպէս ցընորը մեր մտքին հետ կը խաղայ. ինծի ախպէս
 Թըւեցաւ թէ ոտքերս անիւին հետ կը դառնային,
 Ու կրրակն հրնոցին որ դէպ երկնք կը բարձրանար՝
 Զիս ախպէս չըլացուց, որ աշուրներու գոցեցի:

«Ա՛յ, բաւ ուղեւորն, այս բարձունքն ուր կը գտնուինք,
 Շատ է մարդոց ուժին համար հոգեկան ու մարմնական .
 Գլուխն ալ ունի ի՛ր սայթաքումներն՝ ոտքին պէս,
 Դուք իմ թեւէս բռնեցիք, այժմ ես եմ որ ձեզ կ'օգնեմ .
 Եւ սակայն դե՛ռ կը դանդաղեմ, առանց այլ եւս յանդգնելու .
 Զեր քաղաքը դիտել եւ իր խորհուրդը կըրկին: »

Բայց կը վախճամ որ վրտանդ մը կը սպառնայ անոր ու ձեզ ,
 Որովհետեւ ահա ուս , ծանր ու լայն բան մը կը տեսնեմ
 Հո՛ւ Բարձրագո՛ւն կէտին վրայ երկրնքին , ուր չին կրնար
 Հասնիլ կրակներն որոնցմով միշտ հորվո՞ւնը կը ներկուի .
 Եւ այն ժա՛յռը խաւարչտին ընդշմարել կը կարծեմ
 Զոր աստնով գուշակեցին մարդարեւելին երայիցեոց .
 Երբ ահագին երկանախառ մ . . . — ըսին , — եւ ինձ թը՛ի
 Զայն տեսնիլ . . . երեւոյս փայլիկն վրայ . . . կը դողամ
 Որ Փարի՛զը չըլլայ — . . . որուն զաւկներն իրենց արեւն
 Ու մտին պիտի ջնքած զլլան Յիսուս Բիւսոսպ . . .
 — Եւ գու՞ք այդպէ՛ս ըրիք — . . . փայլեմ՝ այն ժառանգի՛ իմի իրմով
 Արեւցած , արիւնի հաւոյցներուն ճի մասերուի . . .
 — Ի՞նչ կ'ըսէք ասոր — . . . Հրեշտակն այն ասեւ զայն աշխարհիս
 Պիտի ջնքե , եւ երկնքին ժայռը փշրե պիտի զայն :

Ժպտեցայ արտօրէն : « Կրնայ ըլլալ , ըսի անոր ,
 Որ ատիկա զայ մեր գլխուն՝ տաանց հրաչքի կամ հրաչքով .
 Երկի՛նքը սեւ է մեր վերեւ . բայց այն ատեն պէտք էր որ
 Ապագային համար այլուր ուրիշ զանձնը գտնուէին ,
 Եւ այդպէս բան չեմ տեսներ : Աստուածային գորութիւնը
 Եթէ անոնց մէջ է որոնց միտքը կը զգայ , կը գուշակէ ,
 Հո՛ւ է ան , կը յարկէ՛ երկի՛նքը զայն : Սատակելի
 Հեղուտակն՝ եթէ մեզ հարուածէ , պիտի զարնէր՝ ծորադրած ,
 Եւ իր ձե՛ղը՝ բոցաղող միանդամայն ու երկչոտ՝
 Պիտի զողար աստուածասպան երկրորդ արարք մը գործելէ :
 Բայց աչքերնիս դարձրեմնք վար ու չելլե՛նք քննելու
 Թէ ինչ որ հո՛ւ կը տեսնենք ա՛մալ է արդեօք թէ ոչ ժայռ .
 Ի՞նչն՛նք ու հեռանա՛նք այս փեհալուք կատարէ՛ն ,
 Ուրկից մի՛տքը՝ երազ , մարմինը վի՛ն կը տեսնէ :
 Ոչինչ գիտեմ ապահով , թո՛ղուտո՛ւն մէջ բաղդին ,
 Բայց եթէ միայն երկո՛ւ կէտ , ՏԱՌԱՊԱՆՔԻՆ ու ՄԱ՛ՀՆԻ ,
 Բոլոր մարդիկ հո՛ւ կ'ուղղուին ինչպէս բոլոր քաղաքներն :
 Բայց մոխիրները կարծեմ անարգաւանդ չեն երեք .
 Եթէ օ՛ր մը ձամբո՛ւղ վըրայ գտնես Փարիզի
 Մոխիրներն , ա՛՛ գանոնք քու ափիդ մէջ ու կ'ոնէ՛ ,
 Եւ տեսնելով անոր անդ անասման զայա մը լերկ ու մերկ ,
 Ըսէ՛ : « Հրաբուխն իր լուսն ահա պայթեցուցեր է : » Միտքըդ բեր
 Այն երբեակ զըծրնդակ դատանքը զոր քեզ յայտնեցի ,
 Եւ մրտածէ՛ որ անոնյմէ վեր՝ որոնց վրայ քեզ խօսեցայ ,
 Լաւագոյններ ալ եղան եւ աւելի մաքուրներ ,
 Հաղուազիւտ անոնց մէջ որ իրենց դարը կը պնեն ,
 Որոնց համար ունէր ամբոխն հաջախառն պարտաւ ,
 Մերո՛վ , տարակոյտով ու գրկութեամբ լեցուն մարդիկ ,
 Որ կեանքի բաներո՛ւն համար « Զգիտեմ » կ'ըսէին ,
 Որոնց տնէն երբեք չեղաւ ոսկին կամ մեծութիւն
 Եւ որոնք , անձնուէր , զաղիւր բաժակ մը խումբին
 Մինչեւ մըրուր՝ եւ առանց գլուխին անդին դարձնելու .
 Յետոյ , ո՛վ ուղեւոր , հեռացի՛ր այդ չըջապատէն ,
 Եւ այդ մարած փոշին հովուն արձրկէ՛ ու՝ միւսաբովի՛
 Անապատին մէջ անշուշտ բարձրացնելով ձայնդ՝ գոչէ՛ .
 « Դեռ երկա՛յն ատեն աշխարհ խաւարի մէջ պիտի մընայ : »

Փարզմ Ա. 2.

